

ການໃຫ້ນໍ້າ

ຫຼັງຈາກປູກໄດ້ 5-7 ວັນ, ຜັກບົວແບ່ງຈະເລີ່ມປົ່ງໜ້ອນອກມາ ເວລານັ້ນເຮົາຕ້ອງມີການບົວລະບັດຮັກສາໃຫ້ນໍ້າ ແລະ ຜຸນຢາງພຽງພໍຕາມຄວາມຕ້ອງການ ເພາະວ່າ ຊ່ວງນັ້ນເປັນຊ່ວງຂອງຜັກກໍາລັງຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ຄວນໃຫ້ນໍ້າເປັນປົກກະຕິ, ໃນໄລຍະປູກໃໝ່ບໍ່ຄວນໃຫ້ນໍ້າຜັກບົວຫຼາຍເກີນໄປ ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ຫົວຜັກບົວເໜົາຄາໜານໄດ້ ເພາະສະນັ້ນເຮົາຄວນໃຫ້ນໍ້າ ວັນລະ 2 ຄັ້ງຄື: ຕອນເຊົ້າ ແລະ ຕອນແລງກໍ່ພໍແລ້ວ.

ການພວນດິນ ແລະ ການກໍາຈັດຫຍ້າ

ຄວນເຮັດໃນໄລຍະທໍາອິດ ເມື່ອເຮັດໃຫ້ດິນລຸລວງຜຸຜິງລະ ບາຍອາກາດ ແລະ ນໍ້າໄດ້ດີ ພ້ອມກັບການກໍາຈັດຫຍ້າໄປພ້ອມກັນ. ເມື່ອຕົ້ນຜິດມີໃບປົກຄຸມດິນແລ້ວບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງເຮັດ.

ການເກັບກ່ຽວ

ການເກັບເພື່ອການບໍລິໂພກ

ຜັກບົວແບ່ງທີ່ໃຊ້ບໍລິໂພກແບບຜັກສິດ ແມ່ນມີອາຍຸເກັບກ່ຽວປະມານ 40 ຫາ 45 ວັນຫຼັງປູກ ຄວນເລືອກເກັບເອົາຕົ້ນທີ່ໃຫຍ່ໄດ້ຂະໜາດທີ່ແຕກກໍ່ໃໝ່ສີຂຽວສົດ.

ການເກັບກ່ຽວເພື່ອເກັບເຮັດແນວຜັນ

ເມື່ອເກັບກ່ຽວແລ້ວ ຄວນເກັບໄປໄວ້ບ່ອນທີ່ຮົ່ມທັນທີບໍ່ຄວນປະໄວ້ບ່ອນທີ່ມີແສງແດດ ຕອ່ງບັນຈຸໃສ່ກະຕ່າທີ່ມີຮູຮອບດ້ານ ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ຜັກບົວຖືກກະທົບ ຫຼື ຊຸດຂີດ ແລະ ບໍ່ຄວນໃສ່ຫຼາຍເກີນໄປ ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ຜັກບົວຊໍ້າ ແລະ ເສຍຫາຍໄດ້. ນອກຈາກນັ້ນສະຖານທີ່

ການຂົນສົ່ງ

ການເກັບກ່ຽວ

❖ ຫຼັກການປະຕິບັດກະສິກໍາທີ່ດີ

1. ພື້ນທີ່ການຜະລິດຕ້ອງບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ ການປົນເປື້ອນຂອງໂລຫະໜັກ, ເຊື້ອຊີວະວິທະຍາ ແລະ ສານເຄມີ ເຊັ່ນ: ພື້ນທີ່ໂຮງງານອຸດສາຫະກໍາເກົ່າ, ສາງເຄມີເກົ່າ, ຄອກສັດເກົ່າ, ກອງຂີ້ເຫຍື້ອ...
2. ແນວຜັນຕ້ອງເປັນແນວຜັນມີຄຸນນະພາບດີ, ໄດ້ລົງທະ ບຽນຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບ.
3. ແຫຼ່ງນໍ້າທີ່ໃຊ້ຕ້ອງເປັນແຫຼ່ງນໍ້າສະອາດ, ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງການປົນເປື້ອນຂອງເຊື້ອວິທະຍາ ແລະ ສານເຄມີທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ເປັນຕົ້ນແມ່ນແຫຼ່ງນໍ້າທີ່ໄຫຼຜ່ານເຂດໂຮງງານອຸດສາຫະກໍາ, ຄອກສັດ, ແມ່ນໍ້າທີ່ໄຫຼຜ່ານຕົວເມືອງໃຫຍ່.
4. ກະສິກໍາທີ່ດີອະນຸຍາດໃຫ້ນໍ້າໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ລົງທະບຽນຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ, ສໍາລັບຝຸ່ນຄອກຕ້ອງຜ່ານການໝັກບົ່ມ.
5. ກະສິກໍາທີ່ດີອະນຸຍາດນໍາໃຊ້ຢາປາບສັດຕູຜິດ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ລົງທະບຽນຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບ ແລະ ໃຫ້ໃຊ້ຕາມສະຫຼາກກໍາກັບການໃຊ້ຢາ.
6. ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດຕ້ອງສະອາດ ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງການປົນເປື້ອນສານຜິດຕໍ່ຜົນຜະລິດເຊັ່ນ: ເຄື່ອງມືຮັບໃຊ້ຢູ່ໃນສວນ, ເຄື່ອງບັນຈຸ, ຂົນສົ່ງ ແລະ ອື່ນໆ.
7. ຕ້ອງສາມາດກວດສອບຫາແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງຜົນຜະລິດໄດ້.
8. ຜູ້ຜະລິດຕ້ອງໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບກະສິກໍາທີ່ດີ.
9. ຕ້ອງບັນທຶກຂໍ້ມູນທຸກໆຂັ້ນຕອນການຜະລິດເຊັ່ນ: ການໃສ່ຝຸ່ນ, ການໃຊ້ຢາເຄມີ, ການເກັບກ່ຽວເປັນຕົ້ນ...
10. ຕ້ອງໄດ້ທົບທວນ ແລະ ປະເມີນຄືນເພື່ອປັບປຸງຖອດຖອນ

ສົນໃຈຕິດຕໍ່

ສູນມາດຕະຖານກະສິກໍາສະອາດ

030 5472182

ໜ່ວຍງານພັດທະນາກະສິກໍາທີ່ດີ

ບ. ສາມສະອາດ ມ. ໄຊທານີ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ກະຊວງ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ກົມປູກຝັງ

ເຕັກນິກການປູກຜັກບົວແບ່ງ

ຈັດພິມໂດຍ:

ໂຄງການຜະລິດກະສິກໍາເປັນສິນຄ້າ ຢູ່ ສປປ ລາວ
Lao Agriculture Competitiveness Project

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, 2021

ຜັກບົວແປງ (Green Onion Bunching)

ຊື່ພາສາອັງກິດ: Green Onion Bunching

ຕະກູນ: Liliaceae

ຊື່ວິທະຍາສາດ: *Allium cepa. Aggregatum*

ປະຫວັດຄວາມເປັນມາ

ຜັກບົວໄດ້ປະກົດເຫັນທຳອິດຢູ່ຕາເວັນອອກຂອງປະເທດອີລັກ ແລະ ປະເທດປາກິດສະຖານ ນອກນັ້ນຍັງມີການຄົ້ນພົບຜັກ ບົວຢູ່ແຖບ ທະເລເມດີແຕລານເນ ຫຼາຍກວ່າ 5000 ປີກ່ອນມີຜູ້ສະແຫວງບຸນ ໄດ້ນຳອາຜັກບົວໄປທີ່ອາເມລິກາ ແລະ ມີແຕ່ອາເມລິກາລາຕິນເທົ່ານັ້ນ ທີ່ມີຜັກບົວປາເປັນຂອງຕົນເອງເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ຊາວເອີໂບແມ່ນ ໄດ້ນຳໃຊ້ຜັກບົວເປັນສັນຍາລັກຂອງການມີອາຍຸຍືນ ແລະ ນອກຈາກ ນັ້ນ ຊາວໂລກຈຶ່ງໄດ້ນຳຜັກບົວໄປປູກຕໍ່ເລື້ອຍ ແລະ ເປັນຢາຮັກສາ

ຄຸນປະໂຫຍດ ແລະ ການນຳໃຊ້ຜັກບົວ.

ຄຸນປະໂຫຍດຂອງຜັກບົວ ແມ່ນຈະຊ່ວຍກະຕຸ້ນຮ່າງກາຍໃຫ້ຈະເລີນ ອາຫານ ແລະ ກະຕຸ້ນກຳລັງຂອງເອັນຊາຍໃນລະບົບຍ່ອຍອາຫານໃຫ້ ອອກຫຼາຍກວ່າປົກກະຕິ, ເປັນການແກ້ພາວະເປື້ອອາຫານໄດ້ເປັນຢ່າງ ດີ ນອກຈາກນັ້ນຍັງໃຊ້ຫົວຜັກບົວເຂົ້າໃນວຽກງານການແພດເຊັ່ນ:

1. ໃຊ້ເປັນຢາບຳລຸງແກ້ວິນ, ແກ້ສະເອິກ, ໃຊ້ຂັບລົມ, ແກ້ຜົມ ລິ້ນ ແລະ ຊ່ວຍຜົມເງົາດຳ.
2. ໃຊ້ບົດ ຫຼື ຕຳ ເອົາໄປສຸມໃສ່ຂະມ່ອມເດັກນ້ອຍ ຈະຊ່ວຍຫຼຸດ ອາການເຈັບຫົວ, ຂໍ້ມຸກໄຫຼ, ໂຕຮ້ອນ ແລະ ມີຕີນເຢັນ.
3. ໃຊ້ຜັກບົວສົດທຸບໃຫ້ແຕກແລ້ວນຳໄປຕົ້ມກັບນ້ຳຮ້ອນນຳມາສູບ ດົມຈະໃຊ້ປ້ອງກັນພະຍາດຕ່າງໆເຊັ່ນ: ໂລກຄໍອັກເສບ.

ລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງຜັກບົວແປງ

ຜັກບົວແປງເປັນຜັກທີ່ເຮົາມີມາໃຊ້ບໍລິໂພກພາກສ່ວນຕົ້ນ ແລະ ໃບ ມີ ລັກສະນະເກີດຫົວ ແລະ ການແຕກກຳຄ້າຍໆຄືຜັກບົວແດງ ແຕ່ຫົວບໍ່ ຂະຫຍາຍໃຫຍ່ເປັນຫົວໃໝ່ຂຶ້ນມາຈຶ່ງຂອ້ນຂ້າງ ນອ້ຍ ແລະ ລົບມີສີ ຂາວໆໜ້າຮັບປະທານ ຜັກບົວແປງເປັນຜັກທີ່ມີອາຍຸ 2 ປີ (Biennial), ມີຖິ່ນກຳເນີດຢູ່ແຖບອາຊີ ອາຍຸການເກັບກ່ຽວປະມານ 40-50 ວັນ ສາມາດຈະເລີນເຕີບໂຕໃນດິນເກືອບທຸກຊະນິດແຕ່ດິນທີ່ ເໝາະສົມທີ່ສຸດແມ່ນດິນຊາຍແກມຕີມ(PH)ຂອງດິນແມ່ນ 5,8-6,5 ມີ ຄວາມຊຸ່ມໃນດິນສູງສະໜ້າສະເໝີ ມັກອາກາດຊຸ່ມຕອ່ອນການແສງແດດ ຕະຫຼອດວັນອຸນຫະ ມຸມທີ່ເໝາະສົມປະມານ 13-15 ອົງສາເຊ.

ການເລືອກແນວພັນ:

ພັນທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງເຊັ່ນ: ພັນໄຕ້ຫວັນ ຊຶ່ງໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງແລະ ແຕກກໍ່ດີ.

ການກຽມແນວພັນ

ແນວພັນຜັກບົວແປງ ທີ່ເຮົາສາມາດນຳມາປູກໄດ້ຕ້ອງມີອາຍຸການເກັບ ກ່ຽວບໍ່ຕ່ຳກວ່າ 2-3 ເດືອນຂຶ້ນໄປ ແລະ ເປັນແນວພັນທີ່ແຫ້ງດີ ຫົວບໍ່ ຂຽວສາມາດອອກໜໍໄດ້ຢ່າງສົມບູນ ແລະ ຫົວຜັກບົວທີ່ຈະນຳໃຊ້ເຂົ້າ ໃນການປູກ ຕ້ອງເປັນຫົວໃຫຍ່ຕຶງດີ ປາສະຈາກເຊື້ອພະຍາດ, ການແກະ ແນວພັນກ່ອນປູກ ກ່ອນອື່ນໝົດ ຕ້ອງແກະກາບຫົວຜັກບົວນັ້ນອອກ ເສຍກ່ອນ ແລ້ວຈຶ່ງແບ່ງຫົວຜັກບົວອອກເປັນແຕ່ລະຫົວ ແລະ ຕັດຮາກ ໂຕເກົ່າອອກເລັກນ້ອຍ, ຕັດຍອດອອກເຄິ່ງຫົວ ແລ້ວນຳໄປແຊນ້ຳປະໄວ້ 6-8 ຊົ່ວໂມງ ເມື່ອກະຕຸ້ນໃຫ້ງອກໄວຂຶ້ນ ຈາກນັ້ນຈຶ່ງນຳເອົາໄປປູກ, ແນວພັນທີ່ໃຊ້ປູກປະມານ 96-100 kg/ໄລ່.

ການກຽມດິນ

ເນື່ອງຈາກວ່າຜັກບົວແປງ ເປັນຜັກທີ່ມີລະບົບຮາກຕົ້ນເຊັ່ນດຽວກັບຜັກ ຊະນິດອື່ນ ຊຸດ ແລະ ໄຖ ດິນເລິກປະມານ 15-20 ຊມ. ຕາກດິນໄວ້

ການຂະຫຍາຍພັນດ້ວຍການແຍກໄປປູກ

ແມ່ນໃຊ້ຫົວແຍກອອກ ໂດຍຕັດໃບແທ້ໆ ຫຼື ຮາກເກົ່າຖິ້ມ ແກະຫົວ ອອກເປັນກົບດຽວຢ່າໃຫ້ເປືອກລອກເປັນບາດ ເພາະຈະເປັນທາງ ເຂົ້າຂອງເຊື້ອພະຍາດໄດ້. ເລືອກກົບທີ່ສົມບູນແລ້ວເກັບໄວ້ບ່ອນທີ່ຊຸ່ມ ໃຊ້ຜ້າປຽກຄຸມໄວ້ປະມານ 24 ຊົ່ວ ໂມງ ຈຶ່ງນຳໄປປູກຕໍ່.

ການປູກດ້ວຍຫົວ

ກ່ອນການປູກ ຄວນຫົດນ້ຳໃນໜານໃຫ້ມີຄວາມຊຸ່ມເສຍກ່ອນຈາກ ນັ້ນ ຈຶ່ງນຳເອົາຫົວຜັກບົວທີ່ກຽມໄວ້ນັ້ນມາປູກໃນໜານ, ວິທີການ ປູກ ແມ່ນປູກດ້ວຍການນຳເອົາຫົວປັກລົງດິນປະມານເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງຫົວ ຜັກບົວ ແລ້ວບົບດິນຕິດກັບຫົວຜັກບົວເບື້ອງ ເມື່ອປູກແລ້ວໃຫ້ນຳໃຊ້ ເຜືອງແຫ້ງ ຫຼື ຂີ້ແກບປົກໜານ ຮັກສາຄວາມຊຸ່ມ ແລະ ເປັນການ ຄວບຄຸມການເກີດຂອງຫຍ້າ ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍ່ຫົດນ້ຳອີກຄັ້ງ. ຂະໜາດ ຂອງການປູກ ໄລຍະຫ່າງແຖວຕໍ່ແຖວ 15 cm ໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງ ຕົ້ນຕໍ່ຕົ້ນ 10-15 cm. ແຕ່ຖ້າປູກໄວ້ເຮັດແນວພັນແມ່ນ 15 x 20 cm ແລະ ບໍ່ຄວນໃສ່ສານເຄມີຫຼາຍເກີນໄປ ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ຫົວ ຜັກບົວຫ່ຽວວູບໄດ້ງ່າຍ ຈະເຮັດໃຫ້ເສຍຜົນຜະລິດ ແລະ ແນວພັນ.

ການປົວລະບັດຮັກສາ

ການໃສ່ຝຸ່ນ

ຜິດດັ່ງກ່າວນີ້ຕ້ອງການຝຸ່ນຜົມຄວນ. ດັ່ງນັ້ນການກຳນົດຝຸ່ນ ເພື່ອນຳໃຊ້ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນໃຫ້ຖືກຕ້ອງແນໃສ່ການຫລຸດຕົ້ນ ທີນການຜະລິດໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນສູງດ້ານຜົນຜະລິດ ໂດຍສະເພາະ ດ້ານການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງໃບ ຫຼື ລຳຕົ້ນ ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງແນະນຳໃຫ້ໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີສູດ 46:00:00 ແລະ 15:15:15ປະສົມ ກັນໃນຈຳນວນ 400 ກິໂລ ຕໍ່ເຮັກຕາ ໂດຍແບ່ງໃສ່ 2 ຄັ້ງຄື: ຄັ້ງທີ 1 ແມ່ນໃສ່ເຄິ່ງໜຶ່ງເປັນຝຸ່ນຮອງຜື່ນກ່ອນປູກແລ້ວພວນດິນປົກ. ຄັ້ງທີ 2 ໃຫ້ໃສ່ເມື່ອຜິດມີອາຍຸປະມານ 10 ຫາ 20 ວັນ ຈຳນວນທີ່